ROVANIEMI

Rakennemalli 2050
Liite 5: Vaikutusten arviointi

29.1.2026

Vaikutusten arviointi

Rakennemallin vaikutusten arviointi toteutettiin strategiselle mittakaavatasolle tyypillisenä yleispiirteisenä laadullisena arviointina, jonka tavoitteena oli tunnistaa keskeiset myönteiset ja kielteiset vaikutussuunnat. Rakennemallin toteuttamisen keskeisiä, merkittäviä vaikutuksia suhteessa nykytilaan arvioitiin sosiaalisista, ympäristöllisistä ja taloudellisista näkökulmista rakennemallin tavoitteiston teemojen mukaisesti liittyen:

- eheään yhdyskuntarakenteeseen ja hyvinvoiviin asukkaisiin,
- kestävää liikkumista ja alueen elinvoimaisuutta tukevaan liikennejärjestelmään,
- kattavaan siniviherrakenteeseen ja elinvoimaiseen lähiluontoon,
- uudistuvaan ja monipuoliseen elinkeinorakenteeseen.

Rakennemallin sosiaaliset, ympäristölliset ja taloudelliset vaikutukset on kuvattu teemoittain taulukkomuodossa, johon sisältyy sekä sanallinen arvio että arvio vaikutusten merkittävyydestä. Arviointiteemat on jaettu kestävyyden eri osa-alueiden alle ja arviointikriteerit on avattu teemoittain taulukkoon. Teema- ja tavoitelähtöinen vaikutusten arviointi toteutettiin konsultin asiantuntija-arviona osana rakennemallityötä.

Arvioitavat teemat ja vaikutuksen merkittävyys

Kestävyyden osa-alue	Vaikutusten arvioinnin teema					
Sosiaaliset vaikutukset	Eheä ja kestävä yhdyskuntarakenne	Hallittu väestönkasvu	Laadukas ja monipuolinen palvelurakenne	Sujuvan arjen ja hyvinvoinnin edistäminen	Kehys- ja palvelukylien elinvoiman tukeminen	Hyvä liikenteellinen saavutettavuus ja helppo arki
Ympäristölliset vaikutukset	Keskustaajaman täydennysrakentaminen ja asuinalueiden laajentaminen	Liikenteen päästöttömyys	Siniviherrakenteen kokonaisuus	Vehreyden, puuston ja hiilivarastojen turvaaminen	Monipuoliset virkistysmahdollisuudet	
Taloudelliset vaikutukset	Eheä yhdyskuntarakenne	Tehokkaat ja toimivat kuljetusketjut	Kehittyvä elinkeinotoiminta	Kestävä ja tasapainoinen matkailun kasvu		

++	+	-/+	-	--
Suuri positiivinen	Vähäinen positiivinen	Ei vaikutusta	Vähäinen negatiivinen	Suuri negatiivinen

Arviointikriteerit teemoittain

Sosiaaliset vaikutukset	Eheä yhdyskuntarakenne	Hallittu väestönkasvu	Laadukas ja monipuolinen palvelurakenne	Sujuvan arjen ja hyvinvoinnin edistäminen	Kehys- ja palvelukylien elinvoiman tukeminen	Hyvä liikenteellinen saavutettavuus ja helppo arki
Arvioitavat kriteerit	Yhdyskuntarakenteen eheys Yhdyskuntarakenteen toiminta tukee arkea, kustannustehokasta infrastruktuurin järjestämistä ja luonnonsuojelua Asumisen ohjaaminen palvelujen, rakennetun infran ja joukkoliikenteen yhteyteen	Väestönkasvun ohjaaminen	Keskustan palvelukeskittymän monipuolisuus ja elinvoimaisuus Asuinalueiden ja palvelukylien palvelurakenne Palveluiden saavutettavuus etenkin kävellen ja pyöräillen	Eri väestöryhmien tarpeiden huomioiminen ja eriytymiskehityksen hillitseminen Asuinalueiden asuntokannan monipuolistaminen Alueiden vahvuuksien ja erityispiirteiden huomioiminen	Kylien elinvoiman tukeminen ja rakentamisen mahdollistaminen kyliin	Palvelujen saavutettavuus ja kestävien liikkumismuotojen kehittäminen Joukkoliikenteen palveluverkko Valtatien 4 kehittäminen Kemijoen ja Ounasjoen estevaikutuksen vähentäminen Toimiva, turvallinen ja resilientti liikennejärjestelmä
Rakennemallissa aiheita käsitelty mm. seuraavasti	Uudet asuinalueet kytkeytyvät nykyiseen rakenteeseen Asuinalueiden asuntokannan monipuolistaminen Palvelujen ja työpaikkojen sijoittuminen keskustaajamaan, palvelukyliin ja joukkoliikenneyhteyksien varrelle Kestävien liikkumismuotojen ja joukkoliikenteen palvelutason kehittäminen, rakenteen tukeutuminen kestäviin liikkumismuotoihin	Väestönkasvun ohjaaminen eri puolille yhdyskuntarakennetta Asukaspohjan lisääminen kehys- ja palvelukylissä palveluiden säilyttämiseksi ja kehittämiseksi Matkailun kasvun ohjaaminen uusille kohdealueille	Palveluverkon tasapainoisuus, palvelujen sijoittuminen eri puolille kaupunkia ja kyliin, lähipalveluiden parantaminen Keskustan täydentäminen ja kehittäminen Palvelujen saavutettavuuden parantaminen	Helposti saavutettavat palvelut ja virkistyskohteet Turvallisten liikkumisympäristöjen kehittäminen Asuinalueiden asuntokannan monipuolistaminen, alueiden vahvuuksien ja erityispiirteiden huomiointi suunnittelussa	Kylien kehittäminen ja asukaspohjan lisäämisen mahdollistaminen, palveluiden säilyttäminen ja kehittäminen kylissä Loma-asutuksen lisääminen kylissä Matkailun kasvu kylissä	Lähipalveluiden kehittäminen keskustaajamassa ja palvelukylissä Kävely- ja pyöräilyolosuhteiden kehittäminen, jalankulkukeskustan viihtyisyyden lisääminen Pysäköinnin keskittäminen keskustan alueella Keskustaajaman joukkoliikenneyhteyksien kehittäminen Valtatien 4 uusi linjaus Uudet siltayhteydet

Arviointikriteerit teemoittain

Ympäristölliset vaikutukset	Keskustaajaman täydennysrakentaminen ja asuinalueiden laajentaminen	Liikenteen päästöttömyys	Siniviherrakenteen kokonaisuus	Vehreyden, puuston ja hiilivarastojen turvaaminen	Monipuoliset virkistysmahdollisuudet
Arvioitavat kriteerit	Keskustan ja läheisten kaupunginosien tiivistäminen Uusien asuinalueiden liittyminen nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen luonnon- ja ilmaston reunaehdot huomioiden	Liikenteen päästöttömyys	Siniviherrakenteen keskeisen kokonaisuuden turvaaminen ja vahvistaminen Yhtenäisten metsä- ja suoalueiden pirstaloitumisen välttäminen Luontoarvojen tunnistaminen ja turvaaminen	Viheralueiksi kaavoitettujen alueiden kokonaismäärää ei vähennetä tiivistäminen mahdollistamiseksi Riittävän latvuspeitteisyyden varmistaminen Puuston vaaliminen Metsien hiilivaraston säilyttäminen ja kasvattaminen	Riittävät, laadukkaat ja saavutettavat lähivirkistysalueet Rantojen virkistyskäyttö Kattava ja helposti saavutettava virkistyspalvelujen verkko
Rakennemallissa aiheita käsitelty mm. seuraavasti	Keskustan täydennysrakentaminen Uudet rakentamisalueet kytkeytyvät nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen Asumisen laajenemisalueita maltillistaminen aiempiin suunnitelmiin nähden rakentamisen luontohaitan vähentämiseksi	Keskustaajaman täydentäminen vähentää autoliikenteen tarvetta Kävely- ja pyöräilyolosuhteiden parantaminen Olemassa olevien asuinalueiden laajentaminen lisää alueiden asukaspohjaa ja parantaa joukkoliikenteen edellytyksiä	Siniviherrakenteen ja ekologisten yhteyksien keskeisten osien tunnistaminen ja huomioiminen Uusien rakentamisalueiden osoittaminen luonnonolosuhteet ja luontoarvot huomioiden Lievennyshierarkian hyödyntäminen Luonnon monimuotoisuuden lisääminen	Puuston ja viheralueiden säilyttäminen keskustan tiivistämisessä Latvuspeitteisyyden lisääminen Viherrakenteen vaaliminen ja vahvistaminen hiilivaraston säilyttämiseksi	Viher- ja virkistysyhteyksien kehittämistarpeiden tunnistaminen Virkistyspalvelujen saavutettavuuden parantaminen Rantojen kehittäminen virkistyskäyttöön Uusien potentiaalisten virkistysalueiden osoittaminen asutuksen laajenemisalueiden läheisyyteen

Arviointikriteerit teemoittain

Taloudelliset vaikutukset	Eheä yhdyskuntarakenne	Tehokkaat ja toimivat kuljetusketjut	Kehittyvä elinkeinotoiminta	Kestävä ja tasapainoinen matkailun kasvu
Arvioitavat kriteerit	Yhdyskuntarakenteen eheys Yhdyskuntarakenteen toiminta tukee arkea, kustannustehokasta infrastruktuurin järjestämistä ja luonnonsuojelua Asumisen ohjaaminen palvelujen, rakennetun infran ja joukkoliikenteen yhteyteen	Kansainvälinen ja kansallinen kytkeytyneisyys Elinkeinoelämän ja sotilaallisen liikkuvuuden kuljetusten toimivuus ja tehokkuus Valtatien 4 kehittäminen osana suurten erikoiskuljetusten tavoiteverkkoa Raideliikenneyhteyksien kehittäminen Matkakeskuksen ja lentoaseman kehittäminen maakunnallisina solmupisteinä	Elinkeinorakenteen monipuolistaminen Perinteisten toimialojen vahvistaminen kestävällä tavalla luonnon ja ympäristön reunaehdot huomioiden, uusien toimialojen mahdollistaminen Laadukkaiden ja hyvin saavutettavien alueiden osoittaminen yritystoiminnan kasvattamiseksi Eri elinkeinojen tilantarpeiden huomioiminen tasapainoisesti asumisen ja luontoalueiden kanssa Palvelujen kysyntään varautuminen Uuden vt4 linjauksen mahdollistamat uudet elinkeinoalueet Tilaa vaativan kaupan alueiden kehittäminen ja kiertotalouden toimijoiden mahdollisuuksien edistäminen	Matkailualueiden kehittäminen muun maankäytön kanssa yhteensovittaen huomioiden sosiaalinen ja kulttuurinen, ekologinen sekä taloudellinen kestävyys Uusien matkailun kehittämisalueiden tunnistaminen huomioiden turvallisuus, luontoarvot sekä asukkaiden viihtyvyys ja paikallistalouden vahvistaminen Riittävien alueiden varaaminen Napapiiriltä matkailun kasvuun Kylien elinvoimaisuuden tukeminen kylärakenteeseen tukeutuvien matkailupalveluiden kehittämisellä
Rakennemallissa aiheita käsitelty mm. seuraavasti	Keskustan täydentäminen Rakentamisen laajenemisalueiden sijoittuminen nykyisen yhdyskuntarakenteen jatkoksi	Vt4:n, raideliikenneyhteyksien ja Kemijoen ja Ounasjoen ylittävien siltayhteyksien kehittäminen Elinkeinoalueen kehittämisvyöhykkeen osoittaminen Lentoaseman ja matkakeskuksen alueiden kehittäminen	Monipuolisen yritystoiminnan ja elinkeinorakenteen mahdollistaminen Keskustan ja siihen kytkeytyvien elinkeinoalueiden kehittäminen Uudet elinkeinoalueet vt4 uuden linjauksen sekä lentoaseman ympäristössä Palvelukylien kehittäminen ja yritystoiminnan tukeminen	Matkailun kehittäminen monikeskuksisena, uusien matkailun kehittämisalueiden tunnistaminen Matkailun kehittämiskohteiden osoittaminen kyläalueille

Sosiaaliset vaikutukset

Vaikutusten arvioinnin teema	**Merkittävimmät vaikutukset** suhteessa nykytilaan	**Vaikutuksen merkittävyys --/-/0/+/++**
Eheä ja kestävä yhdyskuntarakenne	Palvelujen, työpaikkojen ja harrastusmahdollisuuksien sijoittuminen keskustaajamaan, palvelukyliin ja hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrelle tukee erityisesti lapsiperheiden, ikääntyvien ja autottomien osalta palveluiden saavutettavuutta. Kestäviin liikkumismuotoihin tukeutuva rakenne parantaa muun muassa lasten ja nuorten itsenäisen liikkumisen mahdollisuuksia ja helpottaa arjen yhteensovittamista. Opastetut, valaistut ja esteettömät reitit tukevat kaikkia käyttäjäryhmiä ja lisäävät koettua turvallisuutta. Uusien asuinalueiden rakentaminen nykyisen rakenteen yhteyteen lisää yhdyskuntarakenteen eheyttä sekä taloudellista kestävyyttä. Uudet asuinalueet edellyttävät kuitenkin metsäalaa. Viheralueiden jatkuvuus, viherkehä sekä viher- ja virkistysreitit tukevat eheää ja kestävää yhdyskuntarakenteen muodostumista. Asuntokannaltaan monipuoliset ja viihtyisät asuinalueet edistävän sosiaalisesti kestävää yhdyskuntarakennetta, myös uusilla asuinalueilla on varmistettava asuntokannan monipuolisuus. Kulttuurista kestävyyttä edistää muun muassa alueiden ominaispiirteiden huomiointi niin täydennysrakentamisessa kuin uusilla alueilla. Joukkoliikenteen palvelutason lasku keskustaajaman ulkopuolella heikentää sosiaalista saavutettavuutta, mikä voi lisätä alueiden eriytymistä. Pitkät etäisyydet keskustaajaman palveluihin voi niin ikään vähentää sosiaalista saavutettavuutta.	++/-
Hallittu väestönkasvu	Täydennysrakentaminen sekä uudet nykyistä rakennetta tukevat asutuksen laajenemisalueet mahdollistavat maltillisen asukasmäärän lisääntymisen. Väestönkasvun ohjaaminen eri puolille yhdyskuntarakennetta, mutta nykyisen rakenteen yhteyteen, tasapainottaa väestörakennetta sekä ehkäisee alueellista eriytymistä. Riittävän asukaspohjan varmistaminen tukee monipuolisten palvelujen säilymistä ja kehittämistä erityisesti kehys- ja palvelukylissä. Keskustan tiivistyminen ja matkailun kasvu voivat lisätä konflikteja tilankäytössä ja heikentää paikallisten viihtyvyyttä. Matkailun kasvua hallitaan ohjaamalla matkailutoimintoja uusille kohdealueille rakennemallin mukaisesti.	++/-
Laadukas ja monipuolinen palvelurakenne	Laadukas ja tasapainoinen palveluverkko lisää kaupungin vetovoimaa. Keskusta-alueen monipuoliset ja kehittyvät toiminnot tekevät siitä entistä kiinnostavamman ja tukevat kaupunkikulttuuria. Palvelujen sijoittuminen eri puolille kaupunkia ja kyliin tukee myös alueellista yhdenvertaisuutta. Lähellä olevat palvelut tukevat ikääntyvien kotona asumista sekä toimivat kohtaamispaikkoina ehkäisten yksinäisyyttä ja syrjäytymistä. Nuorisopalvelujen ja harrastuspaikkojen läheisyys tukee lasten ja nuorten yhdenvertaisia kasvuolosuhteita. Laajasta palvelurakenteesta huolimatta palvelut voivat silti keskittyä vain tietylle alueille, eikä laajuus välttämättä takaa palveluiden korkeaa tasoa tai tosiasiallista saatavuutta. Palveluverkosta hyötyvät myös eniten ne, joilla on kykyä ja tietoa sen käyttämiseen.	++/-

Sosiaaliset vaikutukset

Vaikutusten arvioinnin teema	**Merkittävimmät vaikutukset** suhteessa nykytilaan	**Vaikutuksen merkittävyys --/-/0/+/++**
Sujuvan arjen ja hyvinvoinnin edistäminen	Jalankulku- ja pyöräilyolosuhteiden parantaminen keskustassa sekä kyläkeskuksissa lisää arkiliikkumista sekä tukee terveyttä ja hyvinvointia. Viherkehä viheryhteyksineen sekä vetovoimaisten virkistyskohteiden, kuten ranta- ja vesistöalueiden sekä metsäalueiden virkistyskäyttömahdollisuuksien huomiointi uusien asuinalueiden suunnittelussa sekä täydennysrakentamisessa edistää asukkaiden fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia. Lähiluonnon hyvä saavutettavuus tukee terveyttä, vahvistaa luontosuhdetta sekä muodostaa asukkaiden kohtaamispaikkoja. Myös keskustan täydennysrakentamisessa on tärkeää turvata yhteys viheralueille. Turvalliset liikkumisympäristöt mahdollistavat lasten ja nuorten omatoimisen liikkumisen. Eri väestöryhmien tarpeiden huomioiminen ja asuntokannan monipuolistaminen hillitsevät asuinalueiden eriytymistä lisäämällä sosiaalista sekoittumista ja tarjontaa eri elämäntilanteisiin. Uudistuotanto ja pientalojen lisääminen vanhojen kerrostaloalueiden läheisyyteen parantaa alueiden houkuttelevuutta ja vetovoimaa. Alueiden vahvuuksien ja erityispiirteiden huomiointi suunnittelussa vahvistavat hyvinvoivien ja yhteisöllisten asuinalueiden syntymistä.	++
Kehys- ja palvelukylien elinvoiman tukeminen	Kylien elinvoimaisuutta edistetään paikallisidentiteettiä vaalien. Kyliin rakentaminen mahdollistaa asukaspohjan ja palvelujen säilymisen. Kylien vahvuuksien, kuten paikallisidentiteetin ja luonnonläheisyyden vaaliminen lisää asukkaiden hyvinvointia, ylpeyttä omasta kylästä ja halua jäädä alueelle. Kyläehtoisesti toteutettava matkailu tukee kyläläisten osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia ja antaa mahdollisuuden sovittaa matkailu yhteen paikallisen arjen ja arvojen kanssa. Matkailun ohella lisääntyvä loma-asutus tuo kyliin lisää elämää ja sosiaalisia kontakteja. Loma-asukkaat ja matkailijat tuovat myös lisäkysyntää palveluille. Matkailun ja loma-astutuksen lisääminen kylissä vaatii hyvää suunnittelua, jottei lieveilmöitä pääse syntymään. Kylärakenteesta merkittävästi poikkeava rakentamistapa tai mittakaava voivat muuttaa kylien paikallisidentiteettiä ja haitata paikallisen kulttuuriperinnön säilymistä. Kehittämistoimien, palveluiden ja investointien keskittäminen vain osaan kylistä voi lisätä eriarvoisuuden ja eriytymisen riskiä kylien välillä.	++/-
Hyvä liikenteellinen saavutettavuus ja helppo arki	Lähipalveluiden sijoittuminen tukee arjen sujuvuutta keskustaajamassa sekä palvelukylissä. Muilla alueilla palvelujen saavutettavuus voi olla heikko ja voi lisätä eriarvoisuutta etenkin ikääntyvien keskuudessa. Vt4 kehittäminen edistää liikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta. Kemijoen ja Ounasjoen ylittävät siltayhteydet vähentävät jokien estevaikutusta. Joukkoliikenneyhteyksien ja kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden kehittäminen parantaa palveluiden saavutettavuutta ja sujuvoittaa arkea. Keskustan pysäköinnin keskittäminen parantaa viihtyisyyttä ja mahdollistaa jalankulkuympäristön kehittämisen. Uudet asuinalueet sijoittuvat keskustaajaman ja joukkoliikenteen kehityskäytävien ulkopuolelle, joka voi vaikeuttaa liikkumista ja saavutettavuutta ilman autoa.	++/-

Ympäristölliset vaikutukset

Vaikutusten arvioinnin teema	**Merkittävimmät vaikutukset** suhteessa nykytilaan	**Vaikutuksen merkittävyys --/-/0/+/++**
Keskustaajaman täydennysrakentaminen ja asuinalueiden laajentaminen	Keskustaajaman täydennysrakentaminen hillitsee yhdyskuntarakenteen hajautumista ja auttaa säilyttämään laajat, yhtenäiset luontoalueet taajaman ulkopuolella. Täydennysrakentaminen hyödyntää nykyistä infraa edistäen ympäristöllistä kestävyyttä. Samalla se voi kuitenkin haastaa hulevesien hallintaa, lisätä tulvariskiä ja heikentää vesistöjen laatua läpäisemättömän pinnan lisääntyessä. Viheralueiden ja latvuspeitteisyyden säilyttäminen on tärkeää lämpösaarekeilmiön hillitsemiseksi sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemipalvelujen turvaamiseksi. Uudet rakentamisalueet kytkeytyvät olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen, mutta niiden toteuttaminen edellyttää uuden infrastruktuurin rakentamista sekä lisää materiaalipäästöjä ja energiankulutusta. Laajenevan kaupunkirakenteen mahdollistamiseksi joudutaan poistamaan kasvullisia ja luonnon monimuotoisuudelle tärkeitä alueita. Laajeneminen heikentää lajien elinympäristöjä, pienentää virkistykselle mahdollisia alueita ja vähentää muita ekosysteemipalveluita. Rakennemallissa asutuksen laajenemisalueita on esitetty aiempiin suunnitelmiin nähden huomattavasti maltillisemmin ja luontohaittaa aiheutuu merkittävästi vähemmän kuin tilanteessa, jossa aiemmin esitetyt laajenemisalueet toteutettaisiin.	+/--
Liikenteen päästöttömyys	Keskustaajaman täydentäminen tukee kestävää liikkumista vähentämällä autoliikenteen tarvetta ja päästöjä. Keskustan asukasmäärän kasvu luo edellytyksiä sähköisille ja jaetuille liikkumismuodoille, kuten sähköbusseille, kaupunkipyörille ja yhteiskäyttöautoille. Matkakeskus yhdistää eri liikennemuodot ja sujuvoittaa joukkoliikenteen käyttöä. Kävely- ja pyöräilyolosuhteiden parantaminen niin keskustaajamassa kuin kehys- ja palvelukylissä tukee päästöttömiä kulkumuotoja. Kävely- ja pyöräily-yhteyksien sekä pyöräpysäköinnin kehittäminen matkakeskuksen ympäristössä helpottaa kestävien kulkumuotojen yhdistämistä. Olemassa olevien asuinalueiden laajentaminen lisää alueiden asukaspohjaa, mikä voi parantaa joukkoliikenteen edellytyksiä. Uudet laajenemisalueet eivät kuitenkaan sijaitse joukkoliikenteen kehityskäytävillä, mikä voi lisätä autoliikennettä. Paavalniemen ja Pöyliövaaran asutuksen laajenemisalueiden toteutuminen ilman siltayhteyttä kasvattaa autoliikenteen määrää ja päästöjä. Yhdyskuntarakenteen laajentaminen ja rakentaminen valtatien 4 varrella lisää autoliikennettä ja päästöjä.	+/--

Ympäristölliset vaikutukset

Vaikutusten arvioinnin teema	**Merkittävimmät vaikutukset** suhteessa nykytilaan	**Vaikutuksen merkittävyys --/-/0/+/++**
Siniviherrakenteen kokonaisuus	Siniviherrakenteen keskeisten osien ja ekologisten yhteyksien tunnistaminen ja vaaliminen vähentää viherrakenteen kannalta tärkeiden alueiden pirstoutumista tukien luonnon monimuotoisuutta ja lajien liikkumista. Asuinalueiden laajenemisalueita on maltillistettu huomattavasti aiempiin suunnitelmiin nähden huomioiden luonnon ydinalueet, ekologiset yhteydet, arvokkaiden luontokohteiden säilyttäminen sekä lähiluontoalueiden virkistyskäyttö. Maltillisempi asuinalueiden laajentaminen säilyttää aiempia suunnitelmia eheämmin viherkehän rakenteen. Uutta rakentamista ei sijoiteta tulva- ja pohjavesialueille eikä laajoille yhtenäisille metsäalueille. Uusien asumisen ja elinkeinojen alueiden sijoittamisessa painotetaan luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä erityisesti alueilla, joilla on suurin monimuotoisuuspotentiaali. Rakentaminen aiheuttaa lähtökohtaisesti aina kuitenkin luontohaittoja. Erityisesti valtatien 4 ja sen ympäristön rakentaminen katkaisee ekologisia yhteyksiä ja aiheuttaa viherrakenteen pirstaloitumista. Suunnitelmassa esitetyillä ratkaisuilla on vältetty suurimpien haittojen aiheuttamista verrattuna aiempiin suunnitteluvaiheisiin. Kokonaisheikentymättömyyden mahdollistamiseksi siniviherrakennetta tulee vastaavasti vahvistaa. Suunnitelmassa on osoitettu viherkehä alueeksi, johon luontoa vahvistavia toimia kohdennetaan.	-
Vehreyden, puuston ja hiilivarastojen turvaaminen	Rakennettujen alueiden tiivistäminen voi vähentää puustoa paikallisesti esimerkiksi tiivistettävien asuinkortteleiden alueilla. Tiivistämistä tuleekin tehdä puustoa mahdollisimman paljon säilyttäen. Viheralueiden ja puuston säilyttäminen kaupunginosatasolla tukee lajiston monipuolisuutta ja ylläpitää ekosysteemipalveluja. Latvuspeitteisyyden riittävyyden varmistaminen vähentää lämpösaarekeilmiötä ja parantaa pienilmastoa lisäten viihtyisyyttä ja sopeutumiskykyä. Uusien rakentamisalueiden osoittaminen tällä hetkellä metsäisille alueille pienentää hiilivarastoja. Negatiiviinen vaikutus on kuitenkin pienempi aiempia suunnitelmia maltillisemman laajentamisalueiden määrän myötä. Suunnitelmassa esitetty viherkehä ja sen viherrakenteen vaaliminen ja vahvistaminen voi osaltaan lisätä hiilivarastoja.	-
Monipuoliset virkistysmahdollisuudet	Viheralueiden ja muiden virkistystä palvelevien alueiden kytkeytyneisyyden parantamiseksi on tunnistettu virkistys- ja viheryhteyksien kehittämistarpeita. Yhteyksien kehittäminen parantaa virkistysalueiden saavutettavuutta asuinalueilta. Virkistyspalvelujen kehittäminen tukee luontomatkailua ja vähentää painetta herkiltä alueilta ohjaamalla käyttöä. Ranta-alueiden kehittäminen parantaa virkistysmahdollisuuksia, mutta voi muuttaa maisemaa ja lisätä läpäisemättömiä pintoja. Asutuksen laajenemisalueiden läheisyydessä on tunnistettu uusia potentiaalisia virkistysalueita, joiden kehittäminen lisää monipuolisia virkistysmahdollisuuksia asutuksen läheisyydessä.	++

Taloudelliset vaikutukset

Vaikutusten arvioinnin teema	**Merkittävimmät vaikutukset** suhteessa nykytilaan	**Vaikutuksen merkittävyys --/-/0/+/++**
Eheä yhdyskuntarakenne	Keskustan kehittäminen ja täydennysrakentaminen on kustannustehokasta, koska se hyödyntää olemassa olevaa infraa. Laajenemisalueiden rakentaminen nykyisen rakenteen yhteyteen on aluetaloudellisilta kustannuksiltaan tehokkaampaa kuin rakentaminen erillisinä asuinalueina. Keskustan tiivistyminen voi nostaa asuntojen hintoja ja kiinteistöjen arvoa, mikä lisää verotuloja mutta voi heikentää asumisen kohtuuhintaisuutta. Keskustan painetta voi kuitenkin hillitä tarjonta muilla uusilla asuinalueilla sekä elinvoimaisissa kylissä.	++/-
Tehokkaat ja toimivat kuljetusketjut	Vt4:n, raideliikenneyhteyksien ja Kemijoen ja Ounasjoen ylittävien siltojen kehittäminen lisää alueen elinvoimaa, yritysten sijoittumismahdollisuuksia ja huoltovarmuutta. Uudet silta- ja tieyhteydet vähentävät jokien estevaikutusta. Elinkeinoalueen kehittämisvyöhyke valtatien 4 varrella Imarin alueelta lentoasemalle saakka parantaa toimitusketjujen tehokkuutta ja vähentää kuljetuskustannuksia. Lentoaseman läheisyyteen sijoittuvat elinkeinoalueet mahdollistavat nopeita kuljetuksia tarvitsevien yritysten sijoittumisen alueelle. Lentoaseman ja matkakeskuksen alueiden kehittäminen tukee asukkaiden, matkailun kuin tavaralogistiikan tarpeita tarjoten tehokkaampia kuljetusketjuja sekä tavara- että henkilöliikenteessä. Elinkeinoelämän VT4 kehitysvyöhykkeen kehittäminen vaatii paljon investointeja infran ja maankäytön osalta.	++/-
Kehittyvä elinkeinotoiminta	Kaupungin kilpailukykyä vahvistetaan tarjoamalla monipuoliset edellytykset yritystoiminnalle. Elinkeinorakenteen monipuolistaminen vähentää riippuvuutta yksittäisistä toimialoista ja vahvistaa huoltovarmuutta sekä alueen resilienssiä. Asukasmäärän kasvu parantaa työvoiman saatavuutta ja liikenneyhteyksien kehittäminen lisää työvoiman liikkuvuutta, mikä tukee yritysten toimintaa. Keskustan kehittäminen vahvistaa kaupan, palveluiden ja tapahtumateollisuuden kasvua. Elinkeinoelämän kehitysalueina osoitetut matkakeskuksen ja Lampelan alueet kytkeytyvät keskusta-alueeseen hyvin saavutettavina ja palveluihin kytkeytyneinä tuoden synergiaetuja ja verkostoitumismahdollisuuksia. Alueilla saattaa syntyä kilpailua muiden maankäyttömuotojen kanssa. Uusia elinkeinoalueita osoitetaan valtatien 4 uuden linjauksen ympäristöön. Helposti saavutettavat alueet lisäävät logistista kilpailukykyä ja vetovoimaa erityisesti tuotanto-, varasto- ja logistiikkatoiminnoille. Elinkeinoalueiden osoittaminen lentoaseman läheisyyteen houkuttelee kansainvälisiä yrityksiä. Palvelukylien kehittäminen tukee yritystoimintaa kylissä lisäten elinvoimaa.	++

Taloudelliset vaikutukset

Vaikutusten arvioinnin teema	**Merkittävimmät vaikutukset** suhteessa nykytilaan	**Vaikutuksen merkittävyys --/-/0/+/++**
Kestävä ja tasapainoinen matkailun kasvu	Matkailun kehittäminen monikeskuksisena vähentää painetta keskustan majoituskysynnältä. Majoituskapasiteetin lisääminen keskustan ulkopuolella tukee muiden palvelujen kehittämistä lisäten matkailutuloja ja työllisyyttä kylissä. Matkailualueiden hyvä saavutettavuus houkuttelee uusia matkailuinvestointeja. Tasapainoinen aluekehitys ja sosiaalisen, kulttuurisen ja ekologisen kestävyyden varmistaminen takaavat matkailukohteiden vetovoiman pitkällä aikavälillä. Hyödyt jakautuvat laajemmalle ja matkailun keskittymisen riskit vähenevät. Kylien elinvoima vahvistuu osoitettaessa matkailun kehittämiskohteita kyläalueille. Loma-asumisen osoittaminen kyliin tukee kestävää matkailua vahvistaen paikallisia palveluja ja yritystoimintaa.	+